

Motion till riksdagen 2010/11:U17

av **Jan Lindholm (MP)**
med anledning av skr. 2010/11:90

Nordiskt samarbete 2010

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regeringens bristfälliga hantering av Nordiska rådets rekommendation 7 från 2007.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett fördjupat nordiskt samarbete på klimatpolitikens område.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna med ett ökat erfarenhetsutbyte.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett ökat nordiskt samarbete när det gäller åtgärder för anpassning till ett förändrat klimat.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fördjupat nordiskt samarbete kring stöd riktat till de mest utsatta länderna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av ett globalt regelverk för klimatrelaterad migration.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bristen på initiativ när det gäller en snabbtågsförbindelse mellan Stockholm och Oslo.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa Nordgens framtid.

Inledning

Inom det nordiska samarbetet har det fokuserats på globala utmaningar inom miljö-, energi- och klimatområdet. Norden ska bli en föregångsregion för nya transportlösningar och utveckling av nya energikällor.

Fel! Okänt namn på

Ett exempel på nordiskt samarbete är Toppforskningsinitiativet (TFI) inom klimat, energi och miljö som är den största gemensamma nordiska forskningssatsning som någonsin lanserats. Ett annat är Nordiska genresurscentret (Nordgen) som arbetar för att säkra en bred genetisk mångfald av grödor, husdjur och skog. Arbetet är viktigt för en hållbar livsmedelproduktion, inte minst då klimatförändringen ställer nya krav på kombinationer av egenskaper. Under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2008 initierades ett projekt med fokus på växtförädling i Norden, vilket resulterat i ett avtal om offentligt och privat partnerskap för växtförädling.

I det internationella klimatarbetet samarbetar de nordiska länderna och Nordiska ad hoc-grupperna för klimatförändringar (NOAK) som ger stöd till de nordiska klimatiförhandlingarna. Under initiativet klimatvänligt byggande, som har sitt ursprung i diskussionen från 2009 års globaliseringsforum om ”plusenergibyggande”, har det genomförts en behovsanalys. Baserat på denna arbetar länderna med ett förslag till ett större innovationsprogram för utveckling av energi- och koldioxidneutralt byggande.

Under 2010 etablerades även en nordisk styrgrupp för programmet ”energi och transport”. Konferenser arrangerades under våren i alla de nordiska länderna för att fånga upp aktuella frågeställningar. Nästa steg är att evaluera ansökningarna och starta projekt inom elektrisk transport, drivmedel och transportsystem.

Flera nordiska institutioner har varit involverade i syftet att profilera nordiska energilösningar i världen. Under 2010 togs det första stora steget för ett globalt avtal för att begränsa utvinningen och användningen av kvicksilver. Som en följd av Nordens aktiva roll arrangerades det första förhandlingsmötet om ett globalt kvicksilveravtal i Stockholm i juni 2010. Förhandlingsmötet finansierades till stor del av Nordiska ministerrådet, och ett avtal ska enligt planerna vara på plats 2013.

Selfossdeklarationen för hållbart skogsbruk understryker hur viktig skogen är när det gäller att möta globala klimatförändringar och global administrering av sötvattenresurser.

I maj 2010 antogs det nordisk-baltiska ramprogrammet med syfte att bistå de nordiska och de tre baltiska länderna i fråga om att möta klimatförändringar och att bevara den nuvarande och framtida biologiska mångfalden.

En vision för det nordiska miljömärket Svanen antogs i november av miljöministrarna. År 2015 ska Svanen vara erkänt som ett av de mest effektiva frivilliga konsumentpolitiska redskapen för miljö. Allt detta ser Miljöpartiet som viktiga och positiva initiativ som vi stöder.

Förslag till ett fortsatt och fördjupat samarbete

Miljöpartiet anser att de nordiska länderna inte har samordnat sitt internationella klimatarbete så långt som Nordiska rådet föreslagit i sin rekommendation nummer 7 från 2007. Vi beklagar detta och uppmanar regeringen att ta initiativ i rekommendationens anda.

Fel! Okänt namn på

Rekommendationens samtliga förslag skulle om de genomfördes bidra till att Norden som region blev den region i världen som tog ledningen i klimatarbetet, vilket det av många skäl kan anses vara rimligt att Norden gör. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Det erfarenhetsutbyte som Nordiska rådet har föreslagit har inte utvecklats så som önskvärt vore gällande nödvändig utsläppsreduktion av klimatgaser från de nordiska länderna, utveckling av forskningssamarbete, upplysningskampanjer etc. Riksdagen bör ge regeringen till känna att Nordiska rådets rekommendationer i denna del är av stort värde och bör ges en högre prioritet i regeringens arbete.

Deltagandet i internationella organisationers arbete, med ökning av de nationella medlen till utvecklingshjälp för att hjälpa de mest utsatta länderna i världen att möta klimatförändringarna och kunna följa en miljöanpassad utveckling, har inte heller ökat. Detsamma gäller arbetet för att med internationella organisationer få till en global arena där man hanterar klimatkonflikter och klimatflyktingar.

Miljöpartiet anser att de nordiska länderna inte har tagit anpassningsarbetet på ett sådant allvar som utvecklingen kräver. Enligt de senaste rapporterna från forskarvärlden kan vi exempelvis förvänta oss förändringar som ungefärligen är dubbelt så omfattande som de som förutspåddes i IPCC:s senaste rapport när det gäller höjningen av havsnivån. Rapporten "The Economics of Climate Change" från november 2006, av Nicholas Stern, visar bl.a. på viktiga konsekvenser av den globala uppvärmningen i Arktis, Grönland och nordområdena. Dessa förändringar omfattar miljön, ekonomin och säkerheten och pekar vidare på att kostnaderna kommer att bli mycket större om man inte handlar snart. Miljöpartiet anser att denna rapport tillsammans med FN:s klimatpanelrapport utgör ett utmärkt underlag för framtida beslut om jordens klimat.

Den viktigaste punkten i rekommendation 7 från 2007 behandlar frågan om att i god tid utarbeta ett globalt regelverk för hur klimatrelaterad migration ska lösas. Här har de nordiska länderna valt att helt se förbi den rekommendation som Nordiska rådet gett regeringarna. Forskare vid FN-universitetet i Bonn har kommit fram till att det inom en snar framtid kan vara 50 miljoner personer på flykt från miljöförändringar. Världen måste förbereda sig på vart dessa människor ska ta vägen och inte vänta tills det är för sent. Detta arbete bör riksdagen uppmana regeringen att ta initiativ till.

Miljöpartiet saknar ett initiativ från den svenska regeringens sida när det gäller att följa upp den mycket positiva inställning som vid varje session i Nordiska rådet sedan 2006 har uttryckts till förmån för en snabbförbindelse på spår eller räls mellan Stockholm och Oslo. En snabbtågsförbindelse mellan Oslo och Stockholm med korta stopp i Västerås, Örebro och Karlstad skulle förvandla Mellansverige och våra två huvudstadsområden till det mest attraktiva investeringsområdet i Europa. Med 60 minuters pendlingstid skulle alla yrkesarbetande i en familj kunna hitta de mest attraktiva boendemiljöer man kan uppbringa i Europa med närhet till natur, sjöar och vattendrag samtidigt som båda huvudstädernas arbetsplatser och flygplatser är vägar till en än större arbetsmarknad. Detta kan ingen annan storstadsregion i Europa er-

Fel! Okänt namn på

bjuda. Riksdagen bör ge regeringen till känna att detta är ett prioriterat område för nordisk samverkan.

Nordgen är av avgörande betydelse för bevarandet och utvecklandet av genetisk kunskap i Norden och för hela världen. Vi har ett stort ansvar att förvalta. De klimatförändringar vi vet är i antågande kommer att ställa ännu större krav på artförädling om vi ska klara utmaningen att försörja en växande befolkning på en planet där villkoren för livsmedelsproduktion genomgår snabba och stora förändringar. Finansieringen av Nordgen har varit en trätofråga för de nordiska länderna, och verksamheten överlever med tillfälliga nödsatser i första hand från Sverige och Norge. Riksdagen bör ge regeringen till känna att det är önskvärt att finna en permanent lösning med höjda anslag samt att Nordgen lyfts upp på de nordiska regeringarnas gemensamma dagordning och prioriteringslista.

Stockholm den 12 maj 2011

Jan Lindholm (MP)